

Krav i udbud har sat fokus på CE-mærkning

Vejdirektoratets krav om CE-mærkning i forbindelse med udbud har sat fokus på CE-mærkning. En del virksomheder er som del af de kontraktlige forhold løbet ind i krav om, at deres leverancer skal være CE-mærkede på leveringstidspunktet.

Seniorkonsulent
Jens Gorm Rasmussen,
Dansk Standard
jgr@ds.dk

Den massive informationsindsats, som Energistyrelsen har iværksat, har i kombination med, at Vejdirektoratet er begyndt at kræve CE-mærkning af de produkter, der leveres i forbindelse med anlæg af nye veje, virkelig rykket ved virksomhedernes opmærksomhed på CE-mærkningen. Markedsovervågningen har kørt indsatser siden 2010, hvilket heller ikke kan udelukkes at have sin andel i den øgede opmærksomhed.

Overgangen fra Byggevederiktivet (CPD) til Byggevederiktivet (CPR) pr. 1. juli 2013 har medvirket til at sætte ny fokus på de krav til CE-mærkning af bygge- og anlægsprodukter, der har været gældende i flere år. Interessen for informationsmøder, hvor jeg har deltaget som indlægholder de sidste 2 år, har været stigende, og det har ikke været unormalt med 50-75 deltagere.

Byggeveinfo.dk, som er Energistyrelsens hotline for spørgsmål om bygge- og anlægsprodukter, har mærket en stigende spørgelyst. Det sidste 1½ års tid har Byggeveinfo.dk været suppleret med Produktkontaktpunktet, der retter sig mod forespørgsler fra udlandet. Her har der også været en stigende spørgelyst bl.a. på vejområdet.

Efterspørgsel på viden og hjælp, der rækker fra de små opgaver med at få tilrettet CE-mærkning til at opfylde de formelle krav og til hele puljen med ITT prøvning og produktionskontrol (FPC) og valg af notificeret organ, har vi også set en markant stigning på.

Vejområdet

Vejområdet har været længe om at komme i gang med CE-mærkningen, og selvom det på flere områder har været obligatorisk at CE-mærke i flere år, så er det først de sidste par år, hvor vejdirektoratet har skrevet det ind i vejreglerne, at det rykker virksomhederne, der oftest er bagefter allerede, inden de begynder.

Desværre har det i nogle tilfælde været svært for Vejdirektoratets rådgivere at skifte fra den mangeårige praksis med f.eks. at kræve ekstra prøvninger. Byggevederiktivet er gældende i hele EU og EØS området og det meste vejudstyr er i forbindelse med CE-mærkning placeret i AVCP systemer, der medfører medvirken af et notificeret organ. Myndighederne kan stille krav til størrelsen af de egenskaber, der deklarerer, men de kan ikke kræve mere end det, der er fastlagt i standarden.

Vejen til CE-mærkning

Udsættes din virksomhed for krav om CE-mærkning, og kravet er trådt i kraft – så har du travlt! Skulle dine produkter have været CE-mærket for et stykke tid siden, og kunderne står og banker på døren, så tag en dyb indånding. Det bedste er at få fat i en erfaren rådgiver, der kan hjælpe dig med at planlægge vejen frem til CE-mærkningen. Grundlaget for, at du kan CE-mærke dine produkter, består af den grundlæggende produktokumentation (ITT) enten i form af prøver eller beregninger, samt en produktionskontrol (FPC) og selve udformningen af CE-mærkningen. Dertil kommer i de fleste tilfælde inden for vejområdet medvirken af et notificeret organ enten til prøvninger eller til certificering.

Ovenstående proces kan virke uoverskuelig, især hvis man ikke får lagt trinene ind i en tids- og handlingsplan, så få nogen til at hjælpe dig med planen, inden du kører fast. Det vil ofte være sådan, at nogle af proces-

sene kan køre sideløbende og dermed spare dig for tid, men det kan stadig ikke gøres på 2 måneder.

Ydeevnedeklaration

Ved overgangen til byggevederiktivet i år blev det tilladt at anbringe ydeevnedeklarationen på en hjemmeside. Det er en klar fordel, men den skal udformes intelligent, og placeringen skal koordineres med den, der er ansvarlig for hjemmesiden.

Udarbejdelse af FPC

Enhver virksomhed med respekt for sig selv har en form for kontrol med indkøb af råvarer og selve fremstillingsprocessen. Derfra og så til at kunne opfylde kravene, der udspringer af Byggevederiktivet og den relevante standard, er der normalt et stykke vej. Vejen er ikke lang og umulig, og med den rigtige tilgang kan det relativt hurtigt ændres til at kunne opfylde standardens krav.

FPC manualen skal i mange tilfælde sendes til forhåndsgodkendelse hos et notificeret organ, og da der inden for vejudstyr ikke er mange danske notificerede organer, så skal man være sikker på, at det notificerede organ forstår det sprog, som FPC manualen er skrevet på. Så er der også lige det, at de procedurer, du beskriver i FPCen, skal være indarbejdet i hverdagen den dag, du bliver auditeret.

Valg af notificeret organ

Noget af det første, der skal ske i handlingsplanen, er at vælge det notificerede organ og få hentet tilbud hjem. Her er det vigtigt at få en tilkendegivelse fra det notificerede organ om dels, hvilket sprog de vil acceptere FPC-manualen på, og dels hvor meget af produktokumentation de vil kræve prøvning af, og hvor meget de vil acceptere at godkende en ingeniørberegning på. Erfaringerne fra de sidste år peger mere og mere på,

at valget af notificeret organ skal ske tidlig og aftalerne være på plads, ellers bliver det dem, der spolerer tidsplanen for CE-mærkning til tiden. Hvis der vælges et notificeret organ i udlandet, så er det ikke kun sproget, men også den tradition, der er i landet, der skal tages højde for. Notificerede organer, der er meget erfarne i at teste produkterne, er måske ikke så villige til at acceptere den tradition med at beregne de mange produkttegenskaber, vi har i Danmark.

Sporbarhed

Når det hele er på plads, skal du have fortalt kunderne, at dine varer er CE-mærkede. Selve mærkningen er ikke svær, men du skal finde et sted på varen, hvor du kan anbringe CE-mærkningen, og der skal være sporbarhed til, hvor du finder Ydeevnedeklarationen. Det smarte er selvfølgelig at gøre brug af de digitale muligheder, men husk sporbarheden. Din kunde skal kunne finde vej fra CE-mærkning til Ydeevnedeklaration.

Fra direktiv til forordningen

En af årsagerne til at afløseren for byggevare-direktivet blev til en forordning skyldtes den noget forskellige implementering af CPD i medlemslandene. Sverige, Finland og England betragtede CE-mærkningen som frivillig og Tyskland syntes, at Ü mærket var bedre end CE-mærkning. Ved at gøre direk-

tivet til en forordning gør man samtidigt teksten til en national lovgivning, der i alle lande skal anvendes direkte og ikke gradbøjes. Dette har bl.a. medført, at Sverige nu har fuld fart på med at få overbevist de svenske virksomheder om, at der er noget, der hedder CE-mærkning af byggevarer – også når de sælger på hjemmemarkedet.

Med indførslen af Byggevareforordningen kræves desuden, at de enkelte lande gennemfører markedsovervågning af byggevarer, hvilket er nyt for mange lande. I Danmark har Energistyrelsen, som er den overordnede myndighed på byggevareområdet, gennemført markedsovervågning siden 2010.

I 2012 og 2013 har Danmark deltaget i den fælleseuropæiske markedsovervågning sammen med 10 andre lande.

Sporbarhed! Der skal både være sporbarhed i vareleverancen og i CE-mærkningen!

6. måneder til indarbejdelse af CE-mærkning med tilhørende krav i en virksomhed betyder overarbejde

Ydeevnedeklaration – Declaration of Performance(DoP) er et svært ord!

Vejdirektoratets krav om CE-mærkning i udbud har virkelig rykket!

